

# İLKOKULA DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN EV ORTAMINDA BİLGİSAYAR KULLANIMI VE EBEVEYNLERİN BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİME YAKLAŞIMLARININ ARAŞTIRILMASI

Dr. Fatma ŞAHİN<sup>1</sup> - Dr. Yıldız GÜVEN<sup>2</sup>

<sup>1</sup>M.Ü. A.E.F. Temel Eğitim Öğret. Bölümü, Doçent

<sup>2</sup>M.Ü. A.E.F. Temel Eğitim Öğret. Bölümü, Öğretim Görevlisi

**ABSTRACT:** This study was aimed to establish the usage and the value of microcomputers in home-setting of elementary schools children getting the views of parents. The 6-11 age childrens' parents (total 755 parents; 400 mother and father) were sampled located in the city of Istanbul for this investigation. The results can be summarized as follows; most of the fathers knew how to use computers and saw themselves more acquired than mothers. On the other hand most of the parents (totally 80.13%) saw themselves very little adequated (36.54%) or not adequated (43.59%) about the computer-based education programs. Most of the parents ( 86.18%) let their children to let their children to use computers were indicated as follows; important effects on problem-solving capabilities (27.56%), on thinking abilities (25.65%), on readiness for higher education (21.79%), and learning while playing (21.79%). On the other hand the negative effects of computers were seen by them to weaken social interactions with others, to decrease school achievement (because of giving too much time), and to be some health problems.

## İ.GİRİŞ

Bilgisayarlar çocukların akademik başarılarına destek olmaları yanında entelektüel, sosyal, duygusal ve yaratıcı gelişimlerini gerçekleştirmede de yardımcı olmaktadır. Çocuklar diğer insanlarla iletişim kurmaya, problemleri çözmeye, değişiklikleri anlamaya ve bilgiyi kullanmaya gereksinim duymaktadırlar. Bilgisayarlar onlar için onların gelişme potansiyellerini gerçekleştirmenin araçlarından biridir. Bilgisayarları bu anlamda kullanmak ders programlarını zenginleştirecek ve daha az değil daha çok sosyal etkileşim sağlayacaktır[1].

### Bilgisayar Destekli Eğitim Yapılırken Dikkat Edilmesi Gerekenler Şunlardır;

1- Çocuk gelişimi bir kılavuz olarak kullanılmalıdır. Gelişim psikolojisinin bulguları bize her yaş grubunda çocuğun bilgisayarlarla ilişkisinden ne beklememiz gerektiğini çok açık bir şekilde görmemize yarayan bakış açıları sunar. Başka bir deyişle bu araştırmalar çocuklar için yazılan bu programları eleştirel

bir şekilde incelememize yardımcı olur. Bununla birlikte, bazı bilgisayar uygulamalarının bilişsel gelişimi her zaman pozitif olarak etkileyebilmesini kabul etmek doğru olmaz.

2- Bilgisayarlar bu dönemdeki çocuğun eğitiminin genel ilkelerine uyularak eğitim felsefelerine uygun olarak kullanılmalıdır. Bilgisayarların sınıfa uyarlanması Montessori ilkeleriyle uyumlu bir şekilde nasıl entegre edilebileceği Ross ve campel tarafından açıklanmıştır[2].

3- Bilgisayar destekli eğitimde eğitimciler hedeflerini saptamalı ve bu hedeflere ulaşmada hangi bilgisayar uygulamalarının yararlı olacağını belirlemelidirler. Bu uygulamalar müzik, sanat, çizme, yazma değişik biçimlerde iletişim kurma, birlikte çalışma, her türden problem çözme, bilgi kullanma ve öğrenme çocukların eğitiminden sorumlu olan eğitimcilerin ilgi alanında olmalıdır. Bu yapılsa çocukların temel yeteneklerini kaybetmeleri ya da mekanize olmaları hususlarındaki endişeler temelsiz kalacaklardır.

4- Çocuklar çok değişik bilgisayar uygulamalarını ve programlarını kullanmalı ve Bilgisayar etkinlikleri ders programıyla bütünleştirilmelidir.

6- Bilgisayarların başarılı kullanımının anahtarı öğretmendir. Öğretmenler öğrenme sürecinin en önemli değişkeni olduklarından bilgisayarın sınıf uygulamalarını kendi öğretme tarzlarına entegre ettiği zaman başarıya ulaşabilir.

7- Bilgisayarlar, çocuğun gelişiminde yaşamsal önemi olan diğer aktif ve sosyal tecrübelerin yerini aldıklarında, eğitim ilkelerini çiğnediğinde ve çocuğun onurunu incitici sonuçlar yarattığında ve sık olarak ders kitaplarının olduğu gibi, zaman doldurucular haline geldiğinde kullanılmamalıdır[3].

### Bilgisayar Destekli Eğitimin Ev Ortamında Desteklenmesi

Çok kısa zaman öncesine kadar ne evde ne de okulda çocukların bilgisayarla oynamasına izin

verilmiyordu. Toplumun büyük bir kısmında bilgisayarların çocukların sağlık ve sosyal yönlerini bozacağı endişesi vardı. Yeni yeni bilgisayarların çocuklara kullanılması faydalı olduğu kanısı yerleşmeye başlamıştır.

Bir çok gelişmiş ülkede eğitim okuldan eve doğru bir kayma göstermektedir. Bu nedenle gelişmiş ülkeler artık aileleri eğitecek ev öğretmenleri yetiştirmeye başlamıştır. Bu ülkelerde eğitimciler okulu çocukların arkadaşlarıyla oynamak, sosyal yetenekler kazanmak, spor yapmak, araçları kullanıp deneyler yapmak gibi faaliyetler için gidilen bir yer, evi öğrenme yeri olarak görmektedirler [4,5].

Ev çocuk için en önemli bireysel öğretim çevresidir. Bilgisayar eğlence potansiyeli ve sonsuz sabrı ile evde temel öğretim sisteminde en değerli yardımcı olacaktır. Bu on yıl sonunda bilgisayarlarla çalışan çocuklar konuşmayı öğrendikleri hızda okuma yazma öğrenebileceklerdir. Aynı zamanda fen, matematik, coğrafya gibi her konuda önemli sayılabilecek bir yere gelebileceklerdir.

Ülkemizde de ailelerin eğitime katılmaları gerekmektedir. Bilindiği gibi özellikle ilköğretimde sınıflar çok kalabalıktır. Bir öğretmenin 50-60 kişilik sınıflarda her bir öğrenciye ayıracağı zaman kısıtlıdır. Ayrıca öğrencilerin rahatça çalışabilecekleri ne bir bilgisayar laboratuvarı ne de fen laboratuvarları yeterli olarak bulunmamaktadır. Laboratuvarlarda bilgisayar ve bazı araçlar olsa bile ya kullanmayı bilen öğretmen ve eleman olmadığı için ya da öğrenciler bozar diye öğrencilere kullanılmamaktadır.

Bu durumda öğrencilerin daha iyi yetiştirilmesi için aile tarafından evde desteklenmesi gerekmektedir. Aileler çocuklarına bilgisayar kullanmayı öğrenmesi ve okuldaki eğitimi takip ederek çocuğunun okulda öğrendiklerini pekiştirecek programlar alarak çocuğun öğrenme ortamını zenginleştirebilirler. Bazen de aileler okulda çocuklara yardımcı olabilirler. Öğrencilere yardım etmede gönüllü anne ve babalar günde birer saat öğrencilerle okulda bire bir ilgilenebilirler. Böylece çalışmalar daha etkin hale gelir [3].

### Problem

Eğitimden beklentilerimiz şunlardır; Çocukların gelişen teknolojiye ayak uydurmalarını, karşılaştıkları problemleri hızlı bir biçimde çözebilmelerini, keşfetme ve yaratıcılıklarını geliştirmelerini, aktif olarak programlara katılmalarını sağlamak, analiz ve sentez yeteneklerini geliştirmek, daha sonraki eğitimlerine temel oluşturacak bilgiler vermek ve kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır.

Gelişen teknoloji; öğrencilere öğrenme ve öğretme ile ilgili bir çok yöntem ve araçlar sunmaktadır. Çocukların seçtikleri ya da katkıda buldukları etkinliklerle, öğrenme daha anlamlı, daha güdeleyici, daha kalıcı ve etkili olmaktadır. Ayrıca bu yöntem ve araçlar öğrencilere seçme hakkı vererek, istedikleri yöntemle başarıya ulaşmalarını sağlamaktadır. Çocukların ne zaman, ne, ve nasıl öğrenecekleri konusunda seçme şansları olduğunda, öğrenme düzeylerinin daha etkili olduğunu ileri süren felsefi ve psikolojik yaklaşımlar vardır[6]. Öğrenmeyi etkileyen yöntem ve araçlar içerisinde en yeni olanı da bilgisayar kullanımı ve bilgisayar destekli eğitimidir. Son zamana kadar bilgisayarın ilkökullarda kullanımının faydalı mı? yoksa zararlı mı? olduğu tartışma konusuydu. Çünkü bu dönem çocuklarının gelişim düzeylerine uygun olarak hazırlanmış programlar yok denecek kadar azdı. Bugün bir çok gelişmiş ülke kendi kültürlerine ve çocuklarının gelişim düzeylerine uygun programlar hazırlamış durumdadırlar. Ülkemizde ise bilgisayar destekli eğitimin amacı yeni anlaşılmaya başlamıştır. Bu yüzden kendi eğitim sistemimizi destekleyecek programlar henüz çok az sayıdadır. Bir çok okulda kullanılan programlar yabancı dildedir.

Bilgisayarlar artık eğitim sistemimizde bir çok roller üstlenmektedir. Bazen özel bir öğretmen olarak çocuğa bilgi sunar, soru sorar ve cevaplarının doğru olup olmadığını kontrol eder, yanılsıza tekrar yaptırır. Bazen çocuğun her zaman yanında bulabileceği ve istediği zaman deney yapmasına, bazı araçları kullanmasına olanak veren bir laboratuvardır. Bazen bir yazı tahtası, oyuncak, hikaye, müzik aleti, bir kalem, sosyal ve duygusal bir merkezdir [7]. Görüldüğü gibi bilgisayarlar yaşamın pek çok yanını ve okul ortamını zenginleştirir.

Bilgisayar destekli eğitim, sosyal, fen gibi bir çok derse destek sağlayacak bir yöntemdir. Diğer bir deyimle geleneksel eğitimi destekleyen bir araçtır. Ders konularını destekleyeceği gibi çocukların çok yönlü düşünmelerine ve problem çözmelerine de yardımcı olmaktadır [3]. Bazı araştırmacılara göre "bilgisayar, çocuğun mantıksal düşünme modellerini geliştirmeye yarayan, bir problem çözme aracıdır.

DeneySEL ve alıştırma ile ilgili bilgisayar programları konuların pekiştirilmesini sağlar. DeneySEL programlar yalnızca ileri seviye sentez, analiz, ve problem çözme yeteneklerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda alt seviye araştırmaları, ileri seviye bazı yeteneklerin geliştirilebilmesi için bir ön koşul oluşturmaktadır Böylece bilgisayarın eğitimde kullanılması kaliteyi artıracak, öğrenme hızını artıracak, analiz ve mantık yürütme gücünü artıracak, yaşayarak öğrenmeyle bilginin kalıcılığını sağlayacak [8].

Teknolojinin çok hızlı bir şekilde geliştiği şu zamanda bireylerin çabuk problem çözebilmesi, çok yönlü ve eleştirici bir şekilde olaylara bakabilmesi ve yaratıcı olması gerekmektedir. Bu yeteneklerin gelişmesine bir çok araç katkıda bulunmaktadır. Bu araçlardan biri de bilgisayarlardır. Amerika'da 1980-82 yıllarında okullardaki bilgisayarlar üç misli, evdeki bilgisayarlar ise yedi kat, eğitim programlarında kullanılanlar ise on kat artmıştır[9].

Ülkemizde de Amerika ve gelişmiş ülkeler kadar olmasa da bilgisayarlar her alanda hızlı bir şekilde artmaktadır. Bilgisayarlar ülkemize 1984 yılında girmesine rağmen, eğitim amaçlı kullanılmaya başlanması çok yenidir. Bilgisayar destekli eğitimin ülkemizde istedik bir şekilde gelişmemesinin nedenleri ekonomik koşullar yanında yetişmiş personelin bulunmaması ve türkçe programların yeterli olamamasıdır. Bugün ilkokulların büyük bir kısmında öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı bilmelerine karşılık, eğitim amaçlı olarak kullanmaları konusunda bilgi yetersizlikleri bulunmaktadır. Bu nedenle şimdilik okulların bu eksikliğini bazı bilgisayar firmaları zaman zaman okullara gelerek eğitim vererek tamamlamaktadırlar. Bu firmaların ellerindeki programlarının da bir çoğu yabancı dilde olmaktadır. Bunları çocukların kendi başlarına anlamaları zor olmaktadır. Bu nedenle yardımcı birine ihtiyaç duyulmaktadır. Halbuki Bilgisayar destekli eğitimin en önemli özelliği çocuğun bireysel olarak çalışmasını sağlamaktır.

Gelişen dünyada eğitim de çok hızlı gelişmektedir. Bilgisayarların çocukların eğitiminde ve gelişimindeki potansiyelden dolayı öğretmenlerin ve ebeveynlerin bilgisayar hakkında en azından temel bazı bilgileri bilmeleri gerekmektedir. Çocukların okula hazırlıklı gitmeleri ya da okulda öğrendiklerini tekrar edebilmeleri için evde çalışmak gerekmektedir. Ancak bilgisayar gibi yetişkinlerin bile zaman zaman yardıma ihtiyacı olduğu bir konuda çocukların da ihtiyacı olacaktır. Bu nedenle evde çocuğa en yakın olan anne ve babanın da bu konularda bilgisi olmalı ki çocuklarına yardım edebilsinler. Öyleyse ebeveynlerin bilgisayar kullanma, bilgisayar destekli eğitim, bilgisayar programları, çocuklarına ne kadar süre ile bilgisayar kullanmalarına izin vereceği, bilgisayarın çocuğun biyolojik ve psikolojik gelişimini nasıl etkileyeceği konularında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu konudaki araştırmaların çok yetersiz olduğu bilinen bir gerçektir. Bu araştırmaların yetersizliği bir problem olarak görülmüştür.

#### **Amaç**

İlkokulda bilgisayarların evlerde kullanım durumlarının saptanması ve ebeveynlerin bilgisayar destekli eğitime karşı görüşlerinin incelenmesi araştırmamızın ana amacını oluşturmuştur. Yukarıda

bahsedilen amacımızı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1- Anne ve babaların bilgisayar kullanmayı bilme durumları nedir?

2- Bilgisayar kullanabilen anne ve babalar konusunda kendilerini ne kadar yeterli hissetmektedirler?

3- Evde bilgisayarın olma durumu nedir?

4- Evdeki bilgisayarı ilkokul çağındaki çocuğun kullanıp kullanmama durumu nedir?

5- Ebeveynler ilkokul döneminde bilgisayar destekli eğitime ne derece önem vermektedirler?

6- Evde çocuğun kullanabileceği bir çocuk programının olup olmama durumu nedir?

7- İlkokul döneminde BDE'in birinci derecede olumlu ve olumsuz etkisi ebeveynlere göre nedir?

8- Ebeveynlerin bilgisayar programları hakkındaki bilgileri ne düzeydedir?

9- Ebeveynler bilgisayar programları hakkındaki bilgileri nereden edinmişlerdir?

10- Ebeveynler çocuklarının devam ettikleri okullarda BDE'in olmasını ne derece istemektedirler?

#### **II.YÖNTEM**

Araştırma tarama modeline uygun yapılmıştır.

#### **Evren ve Örneklem**

Araştırma evrenini İstanbul ili sınırları içerisinde yaşayan 6-11 yaş arası çocuğu olan ebeveynler oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklem grubunu İstanbul ili sınırları içerisindeki orta ve üst sosyoekonomik düzeydeki ilkokul kurumlarına devam eden 6-11 yaş arasındaki çocukların toplam 750 ebeveyni (400 anne, 350baba) oluşturmuştur.

#### **Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması**

Araştırmamızın verilerini ebeveynler için hazırlanan ankete ebeveynlerin verdikleri yanıtların sonuçlarından elde edilmiştir. Hazırlanan anketler önce pilot çalışma olarak uygulanmış, sonra ise son haliyle ilkokullara giderek anket formlarının ebeveynlere ulaştırılması ve geri toplanması sağlanmıştır.

### Verilerin Analizi ve Çözümlemesi

Ebeveynlerden toplanan anketler istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve tablolaştırılmıştır. Araştırmamızda sonuçlar frekans ve yüzdelik dağılımlar şeklinde sunulmuştur.

### III.BULGULAR VE YORUM

Araştırma sonucu elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Araştırma kapsamına giren anne-babaların eğitim düzeyi Tablo 1'de çalışma durumu Tablo 2'de verilmiştir.

**Tablo 1:** Anne ve Babaların Eğitim Durumunun Frekans ve Yüzde Dağılımları

Eğitim Durumu	Anne		Baba	
	f	%	f	%
Okur- yazar	1	0,25	-	-
İlkokul	35	8,92	25	7,03
Ortaokul	51	12,69	40	11,35
Lise	140	35,27	96	27,03
Ön Lisans	55	13,95	46	12,97
Lisans	96	23,85	120	33,70
Lisans Üstü	22	5,30	28	7,92
Toplam	400	100,00	355	100,00

Tablo 1'de görüldüğü gibi testi yanıtlayan annelerin çoğunluğu (%35,27) lise ve dengi okul mezunudur. Babaların çoğunluğu (%33,70) lisans mezunudur.

**Tablo 2:** Anne ve Babaların Çalışma Durumu

	Anne		Baba	
	f	%	f	%
Evet	230	57,42	355	100,00
Hayır	170	42,58	-	-
Toplam	400	100,00	355	100,00

Tablo 2'de görüldüğü gibi annelerin %57,42'si çalışırken, babaların tamamı çalışmaktadır.

**Tablo 3:** Anne ve Babaların Bilgisayar Kullanmayı Bilip Bilmeme Durumları

	Anne		Baba	
	Frekans	% (yüzde)	Frekans	% (yüzde)
Evet	177	44,2	225	63,4
Hayır	223	55,8	130	36,6
Toplam	400	100,00	355	100,00

Elde edilen verilere göre annelerin %44,2'i bilgisayar bildiğini, babaların %63,4'ü bilgisayar bildiğini göstermektedir.

**Tablo 4:** Bilgisayar Kullanan Ebeveynlerin Bilgisayar Konusunda Kendilerini Yeterli Bulma Durumları

	Anne		Baba	
	Frekans	% (yüzde)	Frekans	% (yüzde)
Çok yeterli	23	13,0	83	36,8
yeterli	83	46,9	96	42,7
Az yeterli	71	40,1	46	20,5
Toplam	177	100,00	225	100,00

Tablo 4'deki verilere göre bilgisayar kullanan babaların bilgisayar kullanan annelere göre kendilerini bu konuda daha yeterli görmektedir. Bilgisayar kullanan ebeveynlerin büyük bir kısmı kendilerini bilgisayar konusunda çok yeterli ve yeterli bulmaktadırlar.

**Tablo 5:** Evde Bilgisayarın Olma Durumu

	Frekans	% (yüzde)
Evet	181	24
Hayır	574	76
Toplam	755	100,00

Tablo 5'e göre ebeveynlerin %76'sının evinde bilgisayar bulunmamaktadır.

**Tablo 6:** Ebeveynlerin Evdeki Bilgisayarı Çocuklarına Kullandırma Durumu

	Frekans	Yüzde (%)
Evet	156	86, 18
Hayır	25	13, 82
Toplam	181	100.00

Evlerinde bilgisayar olan ebeveynlerin % 86,18'i çocuklarının bilgisayar kullanmasına izin verirken %13,82'i izin vermediği tablo 6'da görülmektedir.

**Tablo 7:** İlkokulda Bilgisayar Destekli Eğitime Ebeveynlerce Verilen Önemin Derecesi

	Anne		Baba	
	Frekans	% (yüzde)	Frekans	% (yüzde)
Çok önemli	200	50, 14	198	55, 71
Önemli	144	36, 20	132	37, 47
Az önemli	48	12, 17	21	6, 09
Önemsiz	8	1, 49	4	0, 73
Toplam	400	100.00	355	100.00

Tablo 7 de ilkokulda ebeveynlerin bilgisayar destekli eğitime verdikleri önem derecesi görülmektedir. Bu sonuçlara göre Annelerin %50,14'ü çok önemli, %36,20'si önemli bulurken, babaların %55,71'i çok önemli, %37,47'si. önemli bulmaktadır.

**Tablo 8:** İlkokul Çocuklarının Evdeki Bilgisayarı Kullanma Süreleri

	Frekans	% (yüzde)
Günde 5 - 10 Dak.	38	24, 36
Günde 15 - 30 Dak.	72	46, 15
Günde 30 - 60 Dak.	35	22, 44
Haftada 1 Kez	11	7,05
Toplam	156	100.00

Tablo 8'de evde çocukların bilgisayar kullanma süreleri verilmiştir. Buna göre ebeveynler çocukların %46,15'ine 15-30 dakika, %24,36'sına 5-10 dakika bilgisayar kullanmalarına izin vermektedirler.

**Tablo 9:** Ebeveynlere Göre BDE'in En Olumlu Yanı Hakkındaki Görüşleri

I. derecede önemli olan	Frekans	% (yüzde)
Eğitime katkısı açısından	537	71, 12
Teknolojik kolaylık açısından	123	16, 29
Eğlendirme, hoşça vakit geçirme	42	5, 56
Kas ve duyu organlarının koordineli kullanma açısından	53	7, 03
Toplam	755	100.00

Tablo 9'da ebeveynlerin bilgisayar destekli eğitimin olumlu gördükleri yönler tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin %71,12'si eğitime katkısı açısından, %16,29'u teknolojik kolaylık açısından olumlu bulmaktadır.

**Tablo 10:** Ebeveynlere Göre BDE'in En Olumsuz Yanı İle İlgili Görüşleri

	Frekans	% (yüzde)
Sosyal ilişkilerin zayıflaması	236	31.26
Alışkanlık oluşma	161	21.33
Sağlığını bozma	176	23.31
Derslerini engelleme	182	24.10
Toplam	755	100.00

Tablo 10'da ebeveynlerin bilgisayar destekli eğitim hakkındaki olumsuz görüşleri verilmiştir. Buna göre ebeveynlerin %31,26'sı çocuklarının sosyal ilişkilerinin bozulacağından, %24,10'u derslerini engelleyeceğinden, %23,31'i sağlığını bozacağından, %21,33'ü de alışkanlık yapacağından endişe duymaktadırlar.

**Tablo 11:** Ebeveynlerin Bilgisayarı Gerekli Bulup Bulmamaları İle İlgili Görüşleri

	Frekans	% (yüzde)
Çok gerekli	316	41, 85
Gerekli	367	48, 61
Az gerekli	60	7, 95
Gereksiz	12	1, 59
Toplam	755	100.00

Tablo 11'deki verilere göre ebeveynlerin %41,85'i çok gerekli, %48,61'i gerekli, %7,95'i az gerekli, %1,59'u gereksiz bulduğunu tespit edilmiştir.

**Tablo 12:** Ebeveynlerin Elindeki Programların Dili

	Frekans	% (yüzde)
Türkçe	44	84,62
İngilizce	8	15,38
Toplam	52	100.00

Tablo 12'deki verilere göre ebeveynlerin elinde bulunan çocuk programlarının %84,62'si türkçe, %15,38'i ingilizce olduğu saptanmıştır.

**Tablo 13:** Ebeveynler Çocuk programı Alırken Nelere Dikkat Ediyorlar?

	Frekans	% (yüzde)
Gelişim düzeyine uygunluğuna	57	36,53
Programın içeriğine	32	20,52
Programın diline	21	13,46
Program üreten firmanın adına	2	1,29
Satıcının önerilerine	3	1,93
Eş, dost vs. önerilerine	3	1,93
Öğretmenin önerilerine	19	12,18
Programla ilgili dergilerin öneri...	4	2,56
Özel bir kriterim yok	2	1,29
Çocuğumun terciğine göre	13	8,40
Toplam	156	100.00

Tablo 13'de ebeveynlerin çocuklarına bilgisayar programı alırken dikkat ettikleri kriterler verilmiştir. Buna göre ebeveynlerin büyük bir kısmının Çocuğun gelişim düzeyine(%36,53'ü), programın içeriğine(%20,52'si), programın diline(%13,46'sı), çocuğun öğretmeninin önerilerine(%12,18'i) göre seçtiği tespit edilmiştir.

**Tablo 14:** Çocuklar Evde Bilgisayar Kimle Çalışıyor

	Frekans	% (yüzde)
Kendi Başına	98	62,82
Annesiyle	12	7,70
Babasıyla	38	24,35
Abisiyle	3	1,93
Ablasıyla	5	3,20
Diğer	-	-
Toplam	85	100.00

Tablo 14'de çocukların evdeki bilgisayarı kiminle çalıştığı gösterilmektedir. Bu verilere göre çocukların %62,82'si kendi başlarına, %24,35'i babalarıyla, %7,70'i anneleriyle çalıştığı tespit edilmiştir.

**Tablo 15:** Ebeveynler Bilgisayarı İlkokul Çocuklarına Hangi Amaçlar İçin Kullanıyorlar?

	Frekans	% (yüzde)
Oynarken öğrenme	34	21,79
Problem çözme yeteneğini geliştirme	43	27,56
Kolej, Anadolu lisesine hazırlama	34	21,79
Çok yönlü düşünmeyi sağlama	40	25,65
Duygusal olarak rahatlama	5	3,21
Toplam	156	100.00

Tablo 15'de ebeveynlerin bilgisayarı çocuklarına hangi amaç için kullandıkları verilmektedir. Bu verilere göre ebeveynlerin %27,56'sı problem çözme yeteneğini geliştirme, %21,79'u sınavlara hazırlık, %21,79'u oynarken öğrenme, %25,65'i çok yönlü düşünmeyi sağlamak, %3,21'i duygusal olarak rahatlama için çocuklarına bilgisayar kullandıkları tespit edilmiştir.

**Tablo 16:** Ebeveynlerin Çocuklara Yönelik Programlar Hakkında Kendilerini Ne Derece Yeterli Bulmaktadırlar?

	Frekans	% (yüzde)
Çok yeterli	2	1,29
Yeterli	29	18,58
Az yeterli	57	36,54
Yetersiz	68	43,59
Toplam	156	100.00

Tablo 16'da ebeveynlerin çocuklara yönelik programlar hakkında kendilerini ne derece yeterli buldukları gösterilmiştir. Elde edilen verilere göre ebeveynlerin %43,59'u yetersiz, %36,54'ü az yeterli bulmaktadır. Ebeveynlerden sadece %1,29'u kendilerini çok yeterli bulmaktadır.

**Tablo 17:** Ebeveynler Çocuklara Yönelik Programlar Hakkındaki Bilgileri Kimlerden Edinmektedirler?

	Frekans	% (yüzde)
Konu ile ilgili yayınlardan	86	55.13
Çocuğumun öğretmeni	29	18.58
Bilgisayar öğretmeni	18	11.54
Bilg. Progr. Satıcısından	16	10.26
Diğer	7	4.49
Toplam	156	100.00

Ebeveynler çocuk programları ile ilgili bilgileri öncelikle konu ile ilgili yayınlardan(%55,13), çocuğun öğretmeninden(%18,58), bilgisayar öğretmeninden (%11,54), bilgisayar program satıcısından (10,26) edinmekte oldukları Tablo 17'de görülmektedir.

**Tablo18:** Ebeveynlerin Çocuklarının Okullarında BDE'in Olmasını Arzu Edip Etmeme Durumu

	Frekans	% (yüzde)
Çok isterim	326	43.18
İsterim	360	47.68
Karasızım	58	7.68
İstemem	11	1.46
Toplam	755	100.00

Tablo 18'de ebeveynlerin çocuklarının okullarında bilgisayar destekli eğitimin olmasını arzu edip etmeme durumları gösterilmektedir. Bu verilere göre ebeveynlerin %43,18'i çok istemekte, %47,68'i istemekte, sadece %1,46'sı istememektedir.

Elde edilen bulgular ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun BDE'in çocuklarının okullarında verilmesini istediklerini göstermiştir. Bu bulgular BDE'in ebeveynlerce de kabul gördüğünü göstermektedir. Bu da sağlıklı bir eğitim için gerekli olan okul-aile işbirliğini kuvvetlendirecektir.

#### IV.SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmamız evlerde bilgisayarların kullanılması, ebeveynlerin bilgisayar açısından özellikleri ve bilgisayar programları konusunda ebeveynlerin görüşlerini saptamaya dayanan betimsel bir çalışmadır.

Araştırmamız sonucunda elde edilen bulgular ve öneriler aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1- Elde edilen veriler babaların annelere göre bilgisayar kullanmayı daha çok bildiklerini göstermiştir. Aynı zamanda anneler bilgisayar konusunda kendilerini yeterli(%46,9) ve az yeterli(%40,61) görürken, babalar yeterli(%42,7) ve çok yeterli(%36,8) görmektedirler.

2- Anne ve babalar ilkokulda bilgisayar destekli eğitimin ilkokulda önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda hemen hemen anne ve babalar aynı görüşü paylaşmaktadırlar.

3- Henüz ülkemizde bir çok kişi bilgisayar kullanmayı öğrenmekle bilgisayar destekli eğitimi birbirinden ayırdedememektedir. Bunun sebebi ise bilgisayar destekli eğitimin daha çok yeni olması ve bu konuda yapılan çalışmaların kısıtlı olmasından kaynaklanmaktadır. Bilgisayar destekli eğitimin yaygınlaştırılabilmesi için öncelikle öğretmenlerin yetiştirilmesi daha sonrada ebeveynlerin bilgilendirilmesi gerekmektedir.Çünkü araştırmacılara göre bilgisayarın başarılı kullanımının anahtarı öğretmendir.

4- Ebeveynlerin çoğu(%84,64'ü) Türçe programları tercih etmektedir. Burada kendi ve çocuğu açısından çok haklıdır. Ancak türkçe programlarda çok sınırlı bulunmaktadır. Bu nedenle Eğitim sistemimizi destekleyecek kendimize uygun programların çok hızlı yapılması gerekmektedir.

5- Bilgisayar henüz evlerin çoğunda bulunmamaktadır (%76), evlerinde bilgisayar olan ebeveylere de %13,82'i evdeki bilgisayarı çocuklarına kullanırmamaktadır. Bu da ülkemizde evde bilgisayar kullanabilen çocuk sayısının çok az olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda evde bilgisayar kullandıran ailelerin de ellerinde yeterli miktarda çocuk programı olmadığı görülmektedir. Bu da eğitimimiz için önemli bir eksiklik olarak düşünülmektedir.

6- Ebeveynlerin %27,56'sı ilkokulda bilgisayar destekli eğitime çocuklarının problem çözmesine yardımcı olacağı, % 21,79'u çeşitli liselerin sınavlarına hazırlanmada yardımcı olacağı düşüncesindedir. Bu da ebeveynlerin artık bu konuda bilinçlenmeye başladıklarını göstermektedir. Ancak bilgisayaryar sadece sınavlara hazırlayan araçlar olarak değil çocuğun deney yapabileceği, hikaye yazabileceği, okuma öğrenebileceği araçlar olarak da düşünülmelidir.

7- Ebeveynlerin bilgisayar konusunda en fazla çocuklarına alışkanlık sağlayacağı(%21,33), sosyal ilişkilerinin bozulacağı(%26) ve sağlığına zarar vereceği(%23,31) konusunda tedirginlikleri olduğunu tespit ettik. Halbuki araştırmalar. Bilgisayarla çalışan çocukların sosyal yönlerinin daha fazla gelişeceği görüşündedirler. Bu araştırmacılar bilgisayarın televizyon ve videodan farklı olduğunu belirtmişlerdir. Televizyon ve video seyreden çocuk pasif durumda iken bilgisayarla

çalışan çocuğun sürekli bir aktivite içinde olduğunu ve yaptığı her işlem sonucunda bir tepki aldığını, dolayısıyla yalnız olmadığını savunmaktadırlar.

8-İlkokul çocuklarının evdeki bilgisayarını %46,15'i günde 15-30 dakika; %24,36'sı günde 5-10 dakika; %22,44'ü günde 30-60 dakika ; %7,05'i haftada bir kez kullanabilmektedirler.

9- BDE'in en olumlu yanı ebeveynlerin %71,12'a göre eğitime katkısı; %16,29'una göre teknolojik kolaylıktır. Bu da ebeveynlerin artık BDE konusunda bilinçlenmeye başladığını ve bilgisayarın eğitimi desteklediğini inandıklarını göstermektedir.

10- Ebeveynlerin % 36,53'ü bilgisayar programını alırken programın çocuğunun gelişim düzeyine uygun olup olmadığına, % 20,52'si programın içeriğine, %13,46'sı programın diline, % 12,18'i öğretmenin önerilerine göre almaktadır. Görüldüğü gibi öğretmenlerin önerilerine dikkat ederek program alan ebeveynler azımsanamayacak kadardır. Bu nedenle artık öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim ve eğitim programlarımızı destekleyen programlar hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

11- Evlerinde bilgisayar kullandırılan çocukların %62, 82' kendi başlarına, %24,35'i babalarıyla çalışmaktadır. Bilgisayarın eğitimi desteklemesi yanında çocuğun bireyselleşmesine ve kendine güven duymasını da sağlamaktadır. Bulduğumuz değerler görüşleri desteklemektedir.

12-Bu araştırma bilgisayar destekli eğitime ebeveynlerin duyarlı olduğunu, ancak bazı bilgi eksikliklerinin bulunduğunu göstermiştir. Bu nedenle aileler ve çocuklar için bilgisayar destekli eğitim nedir?, faydaları nelerdir?, bilgisayarı çocuklar hangi amaçlar için kullanabilirler?, ailelerin evde çocuklarına nasıl yardım edecekleri konularında bu işle ilgili kurumlar ve uzmanlar tarafından bilgilendirilmesi gerekir. Bunlar yapılırsa bilgisayarın eğitime katkısında artacağı inancındayız.

#### V.KAYNAKÇA

- [1]Clements, D.H.(1983).**Microcomputers in Early Education: Rationale and Outline for teacher Training.**Kent Ohio: Kent State University
- [2]Zajonc, A.C.(1984). Computer Pedagogy Questions.**Concerning the New Educational Technology.**84(4), 569-577.

- [3]Clements, D.H ve Gullo, D.F.(1985). Effects of computer programming on young Children's Cognitions. **Journal of Educational Psychology.**5, 287-301.
- [4]Shade, D.D& Watson., J.A(1987)Microworlds, mother Teaching Behavior and Concept Formation in the Very Young Child.**Early Child Development and Care** 28.97-114
- [5]Papert,S.(1987). **A creative of Technocentrism in Thinking About the School of the Future.**MIT. Cambridge Ma.02139.USA
- [6]Papert,S.(1980).**Midstorm: Children, Computers and Powerfull Ideas.**New York: Basic Books
- [7]Wills, J.L., Johnson, D.L. ve Dixon, P.N.(1983). **Computers: Teaching Learning.**Dilithium Press.
- [8]Watson, P,G.(1987).**Using the Computer in Education.**University of Washington. New Jersey: Educational Technology Publication.
- [9]White, B,& Hartwitz, P(1988). **Computer Microworlds and Conceptual Change.**pp. 51-69 London.